

372

1772, 12.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
DE
IVRIBVS ET OBLIGATIONI-
BVS MEDIATORVM INTER
GENTES LIBERAS

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISEVVRG.
SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE XI. MART. ANNO CIOIOCCCLXXII.

DEFENDET
IOANNES FRIDERICVS HAMMANNI
BVDISS. LVSAT.

LIPSIAE
LITERIS RVMPFIIS.

DE
IVRIBVS ET OBLIGATIONIBVS
MEDIATORVM INTER GENTES
LIBERAS.

§. I.

Gentem a gente alia libera et laedi posse et vere laedi, imo, si propter illatam laesionem, nulla sequatur satisfactio, ad quam gens, quae laesionem intulerat, obligata, licitum esse genti laesae armis ad satisfaciendum cogere laedentem, nemo est, qui dubitat. Sed, an semper, quae a gentibus liberis gerantur bella, ex vera laesione quoque gerantur, atque, an quae laesiones gentibus impitentur, verae sint, alia quaestio est, quae nec adfirmari, nec probari potest. Haud opus, ut ex omni aetate exempla quaeramus, quibus probeamus, bella a gentibus contra alias gentes suscepta, quae praeter acquirendi cupiditatem nullam aliam iustam habuere causam. Neque inauditum est, adeo ex non adimpletis gratitudinis officiis sicque imperfectis obligationibus susceptum bellum excusatum esse, quae tamen nunquam neque iure perfecto, neque bello exigi

possunt. Exemplum memini me Jegisse in *Mercur Holland a Amsterd. 1673.* cum Galliae tunc Rex Ludouicus XIV bellum indiceret Batauis Anno 1672. d. 6. April, qui in sua declaratione aliam belli causam quam maximam Batauorum ingratitude[m], quam accusat, haud exposuit. Quanta inhumanitas, quantaque saeuitia! tot hominum millia ob neglectum, (si vera fuit causa, de quo vehementer dedito) officii imperfecti, gratitudinis scilicet, mactare, tot vrbes deuastare, tot calamitatibus et propriam gentem et hostem adficere. Sed sane, aliter sentit philosophus, aliter Rex: an recte aliter Rex sentiat, atque an gentis sit, hanc sui principis omni moralitati atque iustitiae aduersam perferre sententiam et exsequi, iam ego non decerno. Quidquid autem sit, negari nequit, si genti a gente vera laesio inferatur, ex naturae lege satisfactionem a laedente exigi posse, ad quam, si praestare neget, consequendam, bellum iure permissum esse. At quis prudenter acturam gentem putabit, si statim arma arreptura sit gens laesa ad cogendum laedentem, quo, quam debet satisfactionem, praestet. Vel enim fieri potest, vt ex laesione contingens damnum plane minoris momenti sit, quam qui erunt sumtus in bellum erogandi. Contingere amplius poterit, vt laedens potentia et opulentia laesam gentem grauiter superet, quae vel plane sociis ex foedere destituta, vel parum fidos habet, vt viribus impar ex bello plus detrimenti meruendum sit, quam sperandum ex satisfactione exigenda commodum. Hinc multae esse possunt causae, quae iustissimum adeo bellum disuadere possunt, neque enim gentes tantum ad iustitiae leges suas componere possunt actiones, verum saepius prudentiae regulae in auxilium vocandae veniunt. Et in bellis incipiendis antiquiori aetate videtur valuisse consilium illud apud Terentium, videlicet prius omnia tentanda, quam ad arma
 venia-

veniatur. Et tandem, si armis etiam diu certatum inter gentes, haud raro quoque contingit, vt strictissimas leges negligere bellige. entes cogantur ex prudentiae regulis vtraeque pacem optent. At sicut interdum inter eas gentes, qui de suscipiendo bello cogitant, multum laboris multumque prudentiae adhibendum, quo euitent bellum suscipiendum; ita haud minor labor atque prouidentia, imo prudentia adhibenda, quo inter hostes concordia fieri possit.

§. II.

At quo grauior causa est conciliandi infensarum gentium animos, vel qui meditantur bellum, vel qui iam bellum inter se haecenus gesserunt, negotiatores vsu gentium interuenerunt, (nulla lege,) qui officia interposuere vel humanitatis ratione moti, vel vtilitatis propriae causa, qui infensos gentium animos conciliarent, vel vt euitaretur mediatum bellum, vel gestum componeretur pace facta: *mediatores vsus dixit.* Sunt autem mediatores personae, quae inter gentes, lites coortas componere tentant, vel, vt *ICKSTATT* in *Element. Iur. Gent. L. II. cap. IV. §. 7.* definit, *personae vel populi, qui consilio et opera sua gentium controuertentium compositiones amicales promouent.* Recte *Ickstattius* vel personam, vel integrum populum mediatoris officio fungi posse monuit. Sic apud *COCCIVM* *diff. de officio et Iure mediatorum pacis. §. 16.* exemplum adfertur, quo persona priuata *Portsmuthia* videlicet inter Ludouicum XIV. Galliae et Carolum II. Angliae Reges mediatoris officio functa erat. Plerumque vero populos seu gentes, quas Reges repraesentant, mediatorum officio funguntur, atque per legatos mediationem curant. Sic Rex Sueciae inter Gallos atque Sacrum Imperium germanicum mediator ab initio pacem tentauit, quamuis hoc officium postea defereret, cum foedere socius hostis postea

stea fieret. Vix ergo potest fieri, ut ea gens, quae sociata est belligerentium, sicque simul bellum gerit, mediatoris partibus fungatur: nisi forsitan de ea gente concedere velimus, quae quidem foedere defensionis ad certa definitaque auxilia praestanda genti vni belligerentium tenebatur, praeter ea vero auxilia sese liti haud immiscuit. Obiici quidem posset, hanc partium fore studiosam, sed ut videbimus deinceps, vix haec exceptio valebit, quippe a belligerentibus partibus pendet, an eum recipere velint, et si receperint, sibi deinde imputent, et quid! si partium sit studiosus, aut videatur, nihil hoc partibus nocebit, cum in libera earum voluntate contineatur, quantum illius consilia sequi velint.

§. III.

Facile patet, qui mediationum finis sit. Lis inter gentes exorta eaque componenda mediationi causam dat, vel ut bellum auertatur, vel ut bello haecenus gesto pax fiat. Hinc officium mediatoris primum, ut, quae gens alteri litigantium obiiciat grauamina, cognoscat, quo possit excogitare media, per quae conciliare possit animos. Non itaque opus est, ut in ipsarum causarum atque grauaminum veritatem atque iustitiam inquiret: haec enim sunt iudicis officia, quae cum fine mediationis haud conueniunt. Haud quaestio est, quae vere laesa sit gens, quanta sit laesio, quod damnum perpeffa, quomodo laedens gens damnum resarcire debeat; sed transactione potius lis finienda per mediatorem, parum de veritate laesionis et grauaminum sollicitum: Primum ergo officium est, ut a partium studio plane alienus, et ut nequam vni partium plus faueat, quam alteri. Alterum est ut utramque partem exaudiat, quibus conditionibus iurgium finitura sit, atque has cum altera communicet, viamque amicabilem pro circumpositarum rerum qualitate

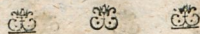
tate ineat, donec efficiat, vt litigantes de suis petitis remittant, atque transactionis pacisque condiciones fiant.

§. IV.

Diximus a partium studio alienos esse debere mediatores, ne vni partium plus faueant, quam alteri; Iam vero quaestio oritur: an proprium interesse simul curare possit mediator. Arbitror posse vtique propriae vtilitatis rationem habere. Sicuti enim officia, quae aliis debemus, haud semper nos impediunt, quominus ea, quae nobismet ipsis debemus, exsequi queamus. Ita non potest esse prohibitio, quominus mediator proprium interesse curet, neque obinde videri potest partium studiosus, quippe neutri partium propterea plus fauet. Dein etiam si mediator in proponendis mediis ad concordiam inter partes tentandam et restaurandam proprium interesse curet, tamen cum ex suis mediis propositis haud obligentur partes, suoque demum consensu aut probent, aut dissensu reprobent, nunquam dici potest, gentes in suis perfectis iuribus laesas esse a mediatore: Sibi enim quaeque gens debet imputare, quod proposita media comprobauerit, quae simul proponentis interesse continebant, cum liberum ei esset, et comprobare illa, et reicere.

§. V.

Mediatorum vero officium cum in conciliandis animis maxime consistit vel laborat, quo pax, quae adhuc fracta non est, inter partes de bello meditates seruetur, ne bellum, quod metuebatur, initium capiat, vel quo bellum, quod haecenus gestum inter belligerentes, finiatur et pax restituitur. Aut sese ipsos offerre possunt mediatores gentibus belligerentibus vel inter se rixantibus, atque tentare proprio ausu concordiam: tunc liberum est, an mediatores hac qualitate agnoscere velint. Aut requiruntur a gentibus ipsis certantibus inter se, neque tunc prius haberi
pos-

possunt mediatores, quam si illud officium receperint. Cum enim omnis mediatorum obligatio primum a sola humanitate veniat, eaque officii magis sit, quam necessitatis, pendeat quoque necesse est ab arbitrio eius, qui rogatus est de interponendis bonis officiis, an recipere velit. Quodsi vero vel agnitus sit mediator, vel mediationem receperit, an perfecto iure teneatur? Obligari ad tentandam concordiam quidem haud nego, sed cum neque partes ad proposita media conciliationis acceptanda cogere possit, atque ad quod se obtulerit, officium humanitatis sit, vix absolute adfirmare ausim, mediatorem iure perfecto ad quidquam teneri. Hinc si videat, quae conciliandi media habeat, exitum inter gentes non habitura, si recesserit ab officio mediatoris, eundem pro laedente haberi neutiquam posse. Satisfecit itaque suo officio, si quae putet apta esse media, amicabiliter componendi litem inter belligerentes, cum vtraque gente communicaverit.

§. VI.

Contingere interdum potest, ut vel atrocitate belli vel quod magis est propria utilitate gens neutralis quidem commoveatur, ut se sponte ad conciliandam pacem offerat: vel rixa orta inter duas gentes liberas, cum tertia gens puret, suam interceptum iri utilitatem, si interrixantes bellum oriatur, et ne id contingat, proprio motu tentet compositionem amicabilem, an cogi possint gentes ad mediationem agnoscendam, imo si vna gens litigantium mediatorem agnouerit, an altera possit cogi, ut itidem admittat? Aequalitas, quae inter gentes libera est, haud permittet coactionem, ubi deficit ius gentis perfectum. Cum vero utilitatis ratio nunquam ius perfectum producat, neque gens licite cogi possit ad alterius promovendam utilitatem, fieri nulla ratione poterit,

poterit, vt gens gentem cogere possit ad mediationem accipiendam. Dein, cum de suis quisque gens actionibus, nisi obligatio iusti adsit, rationem reddere debeat, liberum erit cuius genti bellum gerenti, si nolit mediationem admittere, vel mediatorem agnoscere, omnem repudiare amicabilem tertii interuentionem. Neque se propterea laesam putabit gens mediationem suam offerens, si non admittatur, vt exinde iusta ipsi sit causa, arma arripiendi atque bellum suscipiendi. Utuntur enim gentes, qui recusant mediatorem, iure libertatis naturalis, vt laesio dici nequeat recusatio.

§. VII.

Pariter si a gentibus belligerentibus tertiae cuidam mediatio offeratur, liberum erit huic genti, an hocce mediatoris officium in se suscipere velit. Poterit autem et recusare officium delatum, neque gentes, quae obtulerant mediationem se propterea laesas putabunt. Denegauit enim requisita gens humanitatis tantum officium, quod, nisi pacto interueniente, perfectam nunquam producit obligationem, vt illius neglectu vel intermissione laesio oriri possit. Patet etiam ex hoc, quod mediatorum officia nunquam ad conciliandam amicitiam et ad pacem faciendam sint absolutae necessitatis. Experientia docet saepius inter belligerentes concordiam restitutam esse, quamuis nulli accesserint mediatores. De Pace Pyrenaeae frustra a mediatoribus prius tentata id adfirmant: possemus id quoque adfirmare de Hubertoburgensi pace tanquam nouissimo exemplo, in qua facienda tantum partes litigantes conueniebant, atque conditiones pacis firmabant.

B

§. VIII.

§. VIII.

Damus tertiam quaestionem. Contingere potest inter belligerentes gentes, quae de facienda pace cogitant, ut singulae singulas eligant, quarum mediatione concordiam tentare student. Quid, si vna gens alterius electum mediatorem haud admittere, neque cum eo rem habere velit, an et mediator, et gens eundem offerens ad mediationem laesionem patiantur. Si ea, quae supra dedimus argumenta, recte perpendantur, facillima huius erit quaestionis diiudicatio. Videri quidem possit repudiatione laesa gens, quae ab altera ex sua parte ad mediationem electa fuerat, quasi vel partium studiosa, vel inepta ad illud officium. Sed cum liberum cuius genti debeat esse iudicium, nec genti in gentem competat ius, ut quem mediatorem constituerit, agnoscere debeat, cum omnis mediatoris receptio humanitatis sit, et magis ad faciliorem pacis icendae rationem adhibendam, nec in hac specie laesio illata videtur, quippe qui suo libertatis iure vitur, laedens haberi nequit.

§. IX.

Iam si quis officium mediatoris in se recepit, an sine laesione iustitiae ab officio hoc recepto recedere possit? Putat COCCII Dissert. cit. *de officio et iure mediator. pacis. §. 8.* posse re integra intutis quoque partibus eundem defistere. Sed, quamuis eod. §. adfirmet *causas principum solo gentium iure regi*, tamen facile patet, eundem officium mandatarii ex iure ciuili cum officio mediatoris in iure gentium confudisse. Concluderem ergo vi oppositorum, si semel inchoauerit mediator officium, eundem recedere non posse, et tamen parum sibi constans retulit in
Tracta-

Tractatibus Pacis Neomagensis Regem Sueciae media-
 torem egisse, eumque deposito hoc officio Gallis se so-
 cium fecisse, neque obinde, quod ab officio recesserit,
 regem Sueciae reprehensum observavi apud eundem,
 quod factum tamen reprehensione dignum, cum non
 amplius re integra suum deseruerit officium. Si accu-
 ratius ipsam causam perspicio, veritati magis mihi vide-
 tur convenire, si dicamus, omni tempore posse mediato-
 rem ab officio etiam recepto recedere. Quum enim
 ad consentiendum in oblata media cogere partes nequit,
 si suas operas frustraneas sentiat, quid obster, quominus
 officium deponat. Praeterea ab ipsis gentibus usu of-
 ficiū mediatoris iudicatur ex regulis humanitatis, vt
 stricta pacti obligatio adesse non videatur, neque ad
 quidquam certi praestandum se ipsos consensu obligent
 mediatores, quam vt concordiam tentent, quare nec co-
 actionem admittit mediatoris officium.

§. X.

Diximus mediatorem libere ab officio recepto posse
 recedere, maxime, si peruideat frustraneas impensurum
 operas: hinc liberum quoque erit gentibus inter se in-
 fensus, licet prius agnouerint mediatorem, si illius et ope-
 rae et conditiones oblatae pacisque media displiceant, vl-
 teriores operas deprecari, eumque amplius mediatorem
 non agnoscere. Cum enim receptio mediatoris non
 contineat ius cogendi, sed tantum facultatem tribuat ani-
 mos reducere ad concordiam, quocumque bono modo id
 fieri possit, aut potius tentandi reconciliationem; ita li-
 berum gentibus erit, media proposita non accipiendi,
 quippe non primario in suam agit mediator utilitatem

quamuis non negamus propriae vtilitatis rationem eundem habere posse, si illaesa iustitia fieri poterit, sed potius litigantium atque belligerentium causa officium receptum est. Si liberum est gentibus a mediatore proposita pacis atque concordiae media repudiare, quidni liberum ipsis quoque sit, quamuis ab initio mediationem ab altera gente vel vtraeque litigantium partes, vel alterutra earum expetierit, amplius mediationem deprecari. Fingamus ergo inter gentes belligerentes ex eorum praecibus tertiam gentem mediationem suscepisse: fieri potest, vt, quae causae suadebant concordiam, casu aliam induant faciem, sic vt satius putent litem armis decidendam relinquere, quid impediat, quominus deprecentur vteriores operas intermedias mediatoris: Et si deprecentur, an gens mediator se obinde laesum arbitretur? Haud puto, cum ex hoc humanitatis officio accepto nullum ius perfectum acquisuerit, in quo, deponendo officium, laedi possit.

§. XI.

Practerea facile patet, si vel genti, vel principi deferatur mediatio inter gentes altercantes, plerumque hoc officium per legatos gentis seu principis peragi. Cuae legatum mediatorem habeas, quippe hic tantum mediatoris procurator et inter ipsas partes internuncius est, per quem vel gens, vel princeps mediator sua quae propositurus est, reconciliandi media proponit. Hinc lubens de his legatis nihil addo, quippe, quae de horum iuribus atque immunitatibus dicenda essent, non ad iura mediatorum pertinent, sed ex iure legatorum cuncta et ementienda et ponderanda. At quid! si contingat, vt priuati cuius-

cuiusdam vel ministri vel alius tertii operas, qui non considerandus est iure aequalitatis et libertatis, tanquam mediatoris requirant gentes litigantes, quod tamen rarissime contingat: an hic mediator intuitu sui officii conditione naturali utatur? Cum mediatorem fingimus subditum tertiae gentis, per se patet, hunc propria autoritate, vix officium in se susceptrum, sed gentis suae consensum requisitum. Iam vero, quamvis tertiae gentis subditus sit, tamen cum mediatorem eligant liberae gentes, haud respiciunt ad eius conditionem subiectionis, sed magis ad aptitudinem, quam requirunt in mediatore. Volunt itaque finem, ut id agat, quod sui officii est, volunt ergo, ut ea conditione agat, sine qua officio fungi nequit, Iam necesse est, ut intuitu gentium altercantium immunis sit ab eorum imperio adeo temporario. Quodsi enim necesse est, ut ad utrasque gentes veniat, suaeque ipsis consilia suggerat, vix haec videtur libere peragere posse, si temporarius fieret subditus accessu. Hinc acceptio tanquam mediatoris efficit, ut simul conditione naturali accipiatur ab utraque gente, inter quas mediationem suscipit, quo libere possit etiam tentare concordiam, salvo eo, quod extra officium suum in sua gente sit subditus.

§. XII.

Iam comparandus mediator cum arbitro. Quamvis rarius contingat, ut sibi gentes belligerentes compromisso arbitrum constituent, tamen non plane desunt exempla, et apud PUFFENDORFIVM in *Iur. Nat. L. V. c. XIII. §. 7.* excipitur exemplum Marchionis Ferrariensis, qui inter litigantes tunc partes arbitri videbatur gerere vel saltem a quibusdam arbiter reputatur. Alia exempla exhibet COCCII *cit. Diss. §. XV.* Si officium

atque arbitrorum iura accurate perpendimus, facile patet, quae inter mediatorem et arbitrum intercedat differentia. Mediator tantum conciliare studet rixantes partes, non decernere, quis inter eas iustam litigandi causam habeat. At arbiter a partibus constituitur, ut peruestiget causa cognita, quis rectius rixas atque lites mouerit inter partes. Mediator finit bellum vel litem amicabili compositione, parum curiosus an idoneam belli causam habeat alterutra gens, contra arbiter decedit causam, atque ad causam iustitiae litem quasi reducit. Compromittunt inter se partes litigantes, se stituros sententia arbitri, sicque ad parendum officio perfecto ex conuentione obligantur: Contra in oblati pacis et concordiae mediis liberum manet partibus, utrum accipere, an vero reicere velint, Non ergo iniustus erit, qui reiecit consilia atque suasa mediatoris, cum contra alterum in suo perfecto iure laedat, qui in sententia arbitri non acquiescit. Tandem supra monuimus, mediatorem recedere libere posse a suo officio mediatoris, contra, cum expressa conuentione se obliget ad gentium litem decidendam arbiter, recte poterit cogi ab litigantibus, ut secundum illud, quod cognita causa iustum videatur, decedat. Agit de arbitrorum officio inter gentes ICKSTATT in *Iure Gent. Lib. IV. Cap. II. §. 6.* sed haec latius non tractabimus, comparauimus tantum arbitros cum mediatoribus.

§. XIII.

Supereft, ut adhuc comparemus cum *Sponsoribus* mediatores. Sponsores seu, quos dicunt *Guarens*, alii *Affecuratores* plane diuersi sunt ab mediatoribus. Hi enim solliciti tantum sunt

sunt de concordia facienda inter belligerentes partes; sed sponsores non aequè tanquam sponsores hanc gerunt curam, sed magis accedunt iam pace facta, atque de eius conseruatione et promissorum adimptione cauent. Hinc si consiliis ac suasu mediatorum facta initaque sit pax, finitur officium mediatoris, et incipit sponsoris. Non ergo competit mediatori ius cogendi partes ex eius consiliis pacem comprobantes, vt etiam pacem seruent, atque inuicem promissa praestent; non enim ex intentione et agniti sunt, et receperunt officium, quo velint pacis euentum praestare. Iudicandum itaque ex ipsa mediatorum intentione, quorum officium stricte ex eo interpretandum, in quem finem consensere. Contra sponsores euentum pacis iam inita in se suscipiunt, vt hi ex suo consensu teneantur. Quapropter, si vna pars renuat postea pacis adimplere condiciones, vel contra pacta agat, dubium non est, obligari sponsores ad capienda arma, quo alterum, qui transgressa pace laeditur, simul defendat ab iniustitia: imo iniuste aget, si sponsor factus, haec praestanda auxilia laesae parti neget. Ex his vero non negabimus, posse mediatorem, pace facta, sponsores fieri, quippe haec a pacto postea pendent.

§. XIV.

Tandem si mediator sua opera suisque consiliis demum effecerit, vt pax inter litigantes facta, vel seruata fuerit, quaeri potest, an mediatori ius comperat, si postea inter paciscentes partes de promissorum sensu ambiguitas oriatur, cum a mediatore cuncta proposita cer-
toque modo definita sint, interpretem agere, atque
coge-

cogere partes, inter quas mediatorem egerat, ut suam admittant interpretationem ambiguitatis. Concedo, si in eius interpretationem compromittant partes, isque compromissum in se recipiat, pacti tunc vim adesse. Sed haec non sunt ex officio mediatoris. Diximus supra, finiri eius officium facta restitutaque pace: hinc nec interpretandi, nec cogendi partes ad interpretationem agnoscendam ius mediatori esse posse: in neutrum enim consenserunt litigantes partes; quae ultra consensum teneri nequeunt.

Leipzig, Diss., 1772 A-R

f
TA-70L

Nur 23. Stk. bisher versch.

1772, 12.

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
DE
IVRIBVS ET OBLIGATIONI-
BVS MEDIATORVM INTER
GENTES LIBERAS

QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG.
SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE XI. MART: ANNO CIOIOCCCLXXII.

DEFENDET

IOANNES FRIDERICVS HAMMANNI

BVDISS. LVSAT.

LIPSIÆ
LITERIS RVMPFIIS.

